

משרד המשפטים

צלאח א-דין 29 ירושלים 97110
טלפון: 02-6466666
www.justice.gov.il

האגף לסיוע משפטי

האגף לסיוע משפטי מעניק סיוע משפטי בנושאים אזרחיים למעוטי יכולת. הסיוע המשפטי כולל ייעוץ משפטי וייצוג של המבקשים בערכאות משפטיות על ידי עורכי דין הממונים על ידי האגף.

הסיוע המשפטי ניתן ללא תשלום, למעט תשלום אגרת השתתפות בסכום שנקבע בתקנות, בהתאם להכנסות מבקש הסיוע. הסיוע המשפטי ניתן בחלקו המכריע באמצעות עורך דין פרטי, שעבודתו מונחית, מפוקחת ומבוקרת על ידי לשכת הסיוע המשפטי, ושכר הטרחה שלו ממומן על ידי המדינה.

הסיוע ניתן בעניינים אזרחיים כגון: תביעות כספיות, חובות בהוצאה לפועל, הגנה על זכויות במגורים, תביעות נגד המוסד לביטוח לאומי, דיני עבודה וייצוג מאושפזים בכפייה בפני ועדות פסיכיאטריות מחוזיות. לנשים ניתן סיוע בנושאים של מעמד אישי, כגון: תביעות גירושין, מזונות, משמורת, אלימות במשפחה/צווי הגנה, חלוקת רכוש וכו', הן בייצוג בפני בתי משפט למשפחה והן בפני בתי דין דתיים (רבניים, דרוזיים ונוצריים). כמו כן, ניתן סיוע משפטי לקורבנות סחר בבני אדם למטרות זנות, עבדות או שיעבוד בהליכים אזרחיים הנובעים מעבירת הסחר.

לשם קבלת סיוע יש צורך למלא טופס, שאותו ניתן להוריד מאתר האינטרנט של אתר הסיוע המשפטי:

<http://www.justice.gov.il/MOJHeb/SiuMishpati/DafKesher.htm>

האגף פועל באמצעות הלשכות המחוזיות בחיפה, בירושלים, בתל אביב ובבאר שבע:

הממונה על האגף לסיוע משפטי – ירושלים

הסורג 1 ירושלים 94145

טלפון: 02-6211350

לשכת הסיוע המשפטי – ירושלים

הסורג 1 ירושלים 94145

טלפון: 02-6211333

לשכת הסיוע המשפטי – תל אביב
הנרייטה סולד 4 תל אביב 64924
טלפון: 03 - 6932777

לשכת הסיוע המשפטי – חיפה
פל-ים 15 חיפה 33095
טלפון: 04 - 8633666

לשכת הסיוע המשפטי – באר שבע
שדרות שזר 33 באר שבע 84894
טלפון: 08- 6404526

זכויות נפגעי עבירה

במשפט הפלילי המסורתי, מקומם של נפגעי העבירה שולי יחסית, על אף היותם הסובלים העיקריים מן הפשע שבוצע. הסיבה לכך היא מבנה המשפט הפלילי, לפיו המדינה היא התובעת את הנאשם, ולא הנפגע, המשמש בדרך כלל רק כעד במשפט. לדוגמא: נפגעת או נפגע עבירת מין אינם צד להליך ומבחינה פורמלית מעמדם מסתכם, לכל היותר, בהיותם עדים במשפט. לפני חקיקת החוק, זכויות הנפגע היו מסוימות, ברובן זכויות יסוד חוקתיות המופיעות בחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו, כגון הגנה על כבוד האדם, על הפרטיות ועל שלמות הגוף, אך הן היו חלקיות ולא ממצות.

בשנת 2001 נחקק חוק זכויות נפגעי עבירה, התשס"א-2001, שתכליתו הכרה בזכויותיו של נפגע העבירה כבעל צרכים מיוחדים, כבעל צד בעניין, וכי התערבותו נחוצה גם לצורך סיוע לגופים החוקרים, למשטרה ולתביעה, כדי שיוכלו לנהל את החקירה ואת המשפט על הצד הטוב ביותר. החוק קובע זכויות ייחודיות לנפגעי עבירות מין ואלימות, ולנפגעי עבירות מין ואלימות חמורות. עבירות מין ואלימות כוללות בין היתר עבירות של אימים, סחר בבני אדם לעיסוק בזנות, רצח והריגה, פגיעה וחבלה בשלמות הגוף, אינוס, מעשה סדום, מעשה מגונה, התעללות או תקיפה של קטין או חסר ישע, חטיפה או כליאת שווא, תקיפה, שוד, סחיטה ועוד. חלק מהעבירות המנויות לעיל נחשבות לעבירות מין או אלימות חמורות. לנפגעים מעבירות אלו מוקנות זכויות נוספות שאינן מוקנות לנפגעי עבירות אחרות, לדוגמא:

- (7'-ס) הגבלה על מסירת פרטים אישיים.
- (14'-ס) נוכחות מלווה בעת החקירה, אלא אם יש חשש שנוכחות המלווה תפגע בחקירה.

- (ס'17) הבעת עמדה לעניין הסדר טיעון.

באתר משרד המשפטים ניתן לקבל מידע בנושא זה בשפות שונות: עברית, אמהרית, ערבית, אנגלית ורוסית, וכן להוריד טפסים מתאימים לפנייה.

<http://www.justice.gov.il/MOJHeb/YeutzVehakika/NosimMishpatim/MishpatPlii/NifgeiAvera/Avera.htm>

יישום החוק הביא להקמת מרכז מידע לנפגעי עבירה במשרד לביטחון פנים

מערכת מידע לנפגעי עבירה – המשרד לביטחון פנים

מערכת המידע כוללת מענה טלפוני ונגישות ממוחשבת דרך מערכת מנ"ע (מידע לנפגעי עבירה) באינטרנט. מערכת המידע מעודכנת באופן שוטף לגבי כל שינוי במידע, החל ממועד הגשת התלונה, המשך בהליך החקירה, מעצרים, העברת תיק החקירה לתובע, ההעמדה לדין ועד הכרעת הדין, גזר הדין, הערעור, ריצוי עונש מאסר, חופשות אסירים ועוד. נפגעי העבירה יכולים לפנות למענה הטלפוני או האינטרנט באמצעות קוד סודי שניתן להם על ידי המשטרה. במקרים חריגים שייקבעו בנהלים, תיזום המערכת הממוחשבת פנייה לנפגע עבירה שביקש זאת, ותיידע אותו על קיומו של מידע חיוני במערכת. את המידע יוכל לקבל בדרכים הקיימות.

מענה קולי בטלפון: 02-5017030

ימים א'-ה' בין השעות 08:00-16:00

מערכת מנ"ע באינטרנט - כניסה למערכת באמצעות שם משתמש וסיסמה.

הכניסה למערכת מנ"ע זמינה לנפגעי עבירה שבעקבות תלונתם נפתח במשטרה תיק פלילי. בעת פתיחת התיק מקבל הנפגע שם משתמש בעל 14 ספרות וסיסמה בעלת 4 ספרות, המאפשרים לו להכנס למערכת בכל עת, ולהתעדכן במצב התיק.

מערכת מנ"ע מציגה את הנתונים הבאים:

1. איפה נמצא התיק ומי הגורם המטפל בו
2. מידע על החשוד/ים או הנאשם/ים בתיק
3. מידע נלווה לתיק -זכויותיו של נפגע העבירה

פרקליטות המדינה – מאבק בתופעת הסחר בנשים

טלפון 02-6466712, פקס 02-6271783

מתאמת בין משרדית בנושא המאבק בסחר בבני אדם

רחוב הלל 6 ירושלים

טלפון 02-6240425, פקס 02-6467930

תופעת הסחר בבני אדם (ובנשים בפרט) הפכה לתופעה נפוצה בישראל בעשור האחרון של המאה ה-20. בשנת 2000 הוקמה ועדת חקירה פרלמנטרית לבחינת דרכים למיגור התופעה ולסיוע לנשים הנסחרות. בעקבות עבודת הוועדה נחקק בשנת 2000 תיקון לחוק העונשין סעיף 203 א', שקבע כי סחר בבני אדם לשם עיסוק בזנות מהווה עבירה פלילית. מדינת ישראל החלה לפעול בתחום זה בצורה יותר משמעותית בעקבות דו"ח משרד החוץ האמריקאי שפורסם בשנת 2001, שמיקם אותה בין המדינות שאינן פועלות על פי סטנדרטים מינימליים בטיפול בתופעה, ולא עושות מאמץ כדי למנוע את התופעה. בעקבות דירוגה של ישראל בין מדינות אלה, החלה פעילות נמרצת יותר לשינוי המצב. מאז התקבלו תיקוני חקיקה נוספים, והוקם מקלט לקורבנות סחר וילדיהן, המצויות בקשר עם הרשויות.

בשנת 2006 נקבע בתיקון לחוק איסור סחר בבני אדם (תיקוני חקיקה), התשס"ז – 2006, שעל משרד המשפטים להעניק זכות לסיוע משפטי חינם, לקורבנות סחר למטרות עבדות ועבודת כפייה. הייעוץ והייצוג ניתנים בתחומים שונים, ביניהם: אשרות, תביעות אזרחיות נגד סוחרים ומעמד אישי.

בעקבות השינוי המשמעותי שחל במדיניות הרשויות במדינת ישראל כנגד תופעת הסחר בנשים, עלתה ישראל בדירוג, ונכללה בקבוצת המדינות שממשלותיהן אינן ממלאות באופן מלא אחר הסטנדרטים המינימליים שקובע החוק המתוקן, אך הן עושות מאמץ ניכר על מנת להגיע למצב המשפטי והחברתי הרצוי.

באתר משרד המשפטים ניתן לעיין בעיקרי התוכנית הלאומית למאבק בעבדות ובסחר בבני אדם למטרות עבדות או עבודת כפייה, וכן ניתן לצפות בהנחיות פרקליט המדינה בעניין הסחר בבני אדם.

http://www.justice.gov.il/MOJHeb/Templates/Justice_Heb/JusticeSubjectTemplate.aspx?NRMODE=Published&NRNODEGUID=%7b371243BD-568A-48E3-AAB1-4CDAAC8927BA%7d&NRORIGINALURL=%2fMOJHeb%2fSubjects%2fSahar_Benashim%2ehtm&NRCACHEHINT=Guest#_ftn1

בתי הדין השרעיים

רח' כנפי נשרים 7
ירושלים מיקוד 91343
טל" 02-6588200
פקס 02-6588226

בתי הדין השרעיים הוקמו בימי האימפריה העות'מאנית, ופעלו כבית המשפט של המדינה. המנדט הבריטי השאיר את המצב המשפטי שקדם לו, אולם תחם את סמכויותיהם לענייני המעמד האישי של המוסלמים בלבד.

מדינת ישראל הכירה בבתי הדין השרעיים, בסמכויותיהם ובדין התקף בהם, ואף חוקק חוק הקאדים שהכיר בקאדים שכיחנו בבתי הדין ערב הקמת המדינה. מאז קום המדינה היו בתי הדין השרעיים באחריות משרד הדתות, בשנת 2002 עברו לאחריות משרד המשפטים.

סמכויות בתי הדין השרעיים

הסמכויות של בתי הדין השרעיים נקבעו בימי המנדט הבריטי, בהתאם לחוק הפרוצדורה של בתי הדין המוסלמים הדתיים לשנת 1333, ובהם:

- ענייני נישואין-הוכחת נישואין, היתר לנישואין, אשרור נישואין, מוהר ונדוניה
- ענייני גירושין- הוכחת גירושין, בורות, פירוד וביטול נישואין
- מזונות- אישה, בן, אב וסב
- אפוטרופסות וכשרות משפטית
- אחזקת ילדים- סדרי ראייה ואירוח
- כשרות יוחסין של קטינים, אבהות
- ניהול נכסי נעדרים ופסולי כשרות
- ציות- שלום בית
- וקף- הקדשים
- מניעת אלימות במשפחה- החוק למניעת אלימות במשפחה התשנ"א- 1991
- המרת דת לאיסלאם- פקודת העדה הדתית (המרה)
- יחסי ממון בין בני זוג- חוק יחסי ממון בין בני זוג התשל"ג- 1973
- ירושה- חוק הירושה התשכ"ה- 1965.

במערכת בתי הדין השרעיים פועלים שמונה בתי דין איזוריים, הפרושים ברחבי הארץ לפי מפתח גיאוגרפי, וכן בית הדין השרעי לערעורים והנהלת בתי הדין. רשימה מפורטת ופרטי התקשרות לבתי הדין ניתן למצוא בקישור הבא:

<http://www.justice.gov.il/MOJHeb/BatiDinHashreim/MivneHyehida/>

באתר בתי הדין השרעיים קיימים מאגרי מידע בהם מופיעים מנשרים משפטיים, הנחיות מנהליות, רשימה של טוענים שרעיים ומסדרי נישואין וכן אפשרות לתשלום אגרות דרך האינטרנט.

עוד מוצגים באתר פסקי דין בנושאים שונים, ביניהם: נישואין, גירושין, אבהות, מוהר ועוד.
<http://www.justice.gov.il/MOJHeb/BatiDinHashreim/MivneHyehida/>

פניות הציבור

דרך הקישור באתר האינטרנט ניתן למלא טופס פנייה למחלקת פניות הציבור בהנהלת בתי הדין השרעיים, ולשלוח אותו לכתובת:

הנהלת בתי הדין השרעיים - מחלקת פניות הציבור

רח' כנפי נשרים 7, ת.ד. 34331, ירושלים, מיקוד 91343

<http://www.justice.gov.il/MOJHeb/BatiDinHashreim/>

בתי הדין הדרוזים

בתי הדין הדרוזיים הוקמו על פי חוק בתי הדין הדתיים הדרוזים, תשכ"ג – 1962. תחום סמכותם הוא טיפול בנושא האישות של בני העדה הדרוזית בלבד. התחומים בהם בתי דין אלה עוסקים הם:

- נישואין
- גירושין
- מזונות
- החזקת ילדים
- מינוי אפוטרופוס
- רישום צוואה בחיים
- קיום צוואות
- צווי ירושה
- מינוי עורכי נישואין
- צווי עיכוב יציאה מהארץ

באתר האינטרנט של משרד המשפטים ניתן למצוא את רשימת אנשי הקשר של בתי הדין הדרוזים.

<http://www.justice.gov.il/MOJHeb/BetDinDroziLerorim/YwziratKesher.htm>